


The American Way

Let them fly

Op bezoek bij AUDL, 's werelds eerste en enige professionele frisbee-league



FOTO: LESA NELSON



Door Pieter Verhoogt

In aflevering 21 van *The American Way* liet Pieter Verhoogt u kennismaken met een bijzondere profcompetitie: de Rocket Racing League. In deze aflevering neemt hij u opnieuw mee op ontdekkingsreis, ditmaal naar de recent geïntroduceerde AUDL, 's werelds eerste en enige professionele frisbee-league.

Begin april verscheen een enigszins lachwekkende bericht in de Amerikaanse media: *Ultimate frisbee goes pro*. Amerika bleek weer een opmerkelijke profcompetitie rijk. Op 24 april ging de American Ultimate Disc League (AUDL) van start met een wedstrijd tussen de Columbus Cranes en de Indianapolis Alleycats.

Ultimate frisbee

'Ultimate', zoals de sport ook wel bekend staat, is een flitsende sport waarbij twee teams van elk zeven spelers tegen elkaar strijden op een veld ter grootte van een klein voetbalveld. Doel is de frisbee al overspelend in de eindzone van de tegenstander te brengen. Lopen met de frisbee is verboden. Bij een mislukte pass (frisbee op de grond, onderschept of buiten de lijnen) gaat de frisbee over naar de tegenpartij. Een soort American Football, maar dan zonder lichamelijk contact. Ontstaan in 1968 in New Jersey heeft de sport zich inmiddels ontwikkeld tot een van de snelst groeiende amateursporten in Amerika. Ultimate is vooral in de high school- en collegewereld erg

populair. In 2010 gaven bijna 5 miljoen Amerikanen aan de sport dat jaar minimaal één keer te hebben beoefend. Ultimate heeft daarmee meer beoefenaars dan fastpitch softball en ijshockey samen en ongeveer drie keer zoveel beoefenaars als lacrosse, een sport die momenteel maar liefst drie professionele leagues kent!

Ultimate had echter – net als veel andere amateursporten – het probleem dat er nauwelijks leven was na de collegecompetities. Talentvolle frisbeespelers reisterde na hun afstuderen niets anders dan onderlinge partijtjes in het park en lokale competities met af en toe een (nationaal) kampioenschapstoernooi. Een zekere Josh Moore zag hierin een kans.

Pionier

Moore kwam met ultimate in aanraking tijdens zijn studie aan de universiteit van Missouri. Hij werd gegrepen door de sport en kon na zijn afstuderen niet leven met de gedachte dat – terwijl de populariteit van de sport bij het grote publiek sterk toenam – topspelers na hun collegearrière nauwelijks mogelijkheden

▲ Ultimate frisbee op z'n Amerikaans: de Indianapolis AlleyCats in actie tegen de Columbus Cranes.

Omdat 'frisbee' een geregistreerde merknaam is, werd gekozen voor de naam 'American Ultimate Disk League'

hadden hun talenten verder te ontwikkelen en hun krachten te meten. Zou er ruimte zijn voor een professionele ultimate-league? In 2008 besloot Moore dit idee handen en voeten te geven. Hij onderzocht in welke regio een dergelijke league de meeste kans van slagen zou hebben. Het werd de noord-oosthoek van Amerika, waar een aantal echte frisbeehotspots zijn en de steden dicht bij elkaar liggen (weinig reiskosten). De pionier werkte zijn ideeën verder uit en ging op zoek naar investeerders. Vele advertenties, presentaties en elevator pitches later had Moore voldoende financiële toezeggingen. Met acht potentiële teameigenaren durfde hij de stap aan. De eerste professionele frisbee-league kreeg gestalte. Omdat 'frisbee' een geregistreerde merknaam is van de firma Wham-O, de bedenker van de vliegende

schijf, werd gekozen voor de naam 'American Ultimate Disk League'.

Minimale vergoedingen

De league kent het eerste jaar van haar bestaan acht teams, verdeeld over twee divisies. Philadelphia, Connecticut, Rhode Island en Buffalo vormen samen de Eastern Division. De Western Division wordt gevormd door teams in Indianapolis, Kentucky, Columbus en Detroit. De acht eigenaren hebben zich elk voor 2.500 dollar ingekocht in de AUDL. De league hanteert vooralsnog een individueel exploitatiemodel, wat inhoudt dat de eigenaren volledig verantwoordelijk zijn voor de exploitatie van hun eigen team. In tegenstelling tot de grotere profleagues kent de AUDL dus (nog) geen collectieve afspraken over herverdeling van kosten en inkomsten.

De operationele kosten zijn vooralsnog beperkt. De spelers ontvangen minimale vergoedingen. Zij kunnen rekenen op gratis materiaal en alle reis- en verblijfskosten worden gedragen door hun team. Voor de meeste spelers is dit al een droom. Velen waren gewend jaarlijks duizenden dollars aan (reis)kosten te maken om hun geliefde sport te beoefenen. In sommige gevallen – vooral bij echte topspelers – kiezen de eigenaren ervoor om spelers via bonussen te laten meedelen in de eventuele winst van het team.

Twee uitdagingen

Brodie Smith is zo'n topspeler. Al ver voor de oprichting van de AUDL was Smith in staat met zijn frisbeetalent een aardige boterham te verdienen door de verkoop van instructie- en trickvideo's en betaalde demonstraties bij evenementen. Brodies YouTube-kanaal trok inmiddels al meer dan 145.000 bezoekers (mede dankzij zijn hilarische *trick-shots*). Smith staat dit seizoen onder contract bij de Indianapolis Alleycats.

Aan de batenkant drijven de teams op de verkoop van kaartjes, eten en drinken en merchandise. Toegangkaartjes kosten rond de acht dollar. Daarnaast heeft de league hoge verwachtingen van haar internetaanbod. Voor 9,95 dollar kunnen frisbeefans livestreams bekijken van de AUDL-wedstrijden. Archiefwedstrijden kosten zeven dollar per stuk.

Het is hard werken voor de teameigenaren om de exploitatie van hun jonge franchise rond te krijgen. Bryan Ricci, eigenaar van de Connecticut Constitution, zegt daarover: "Wij werken elke dag hard aan twee uitdagingen. De ene is op het veld, de andere is op de tribunes". De Constitution trok dit seizoen gemiddeld 525 betalende bezoekers die elk negen dollar betaalden voor een kaartje. Met deze aantallen ziet Ricci de toekomst positief tegemoet.

Een revolutie: scheidsrechters!

De AUDL hanteert de algemene spelregels van het ultimate frisbee, maar heeft wel een belangrijk element toegevoegd: scheidsrechters. Normaliter zijn het de spelers zelf die ultimate-wedstrijden in goede banen leiden. Volgens de *spirit of the game* worden spelers opgeroepen tot fair play. Wanneer partijen het echt niet eens worden over een beslissing wordt de betreffende worp overgedaan. Voor het publiek is deze vorm van zelfregulering echter lastig te volgen. Bovendien vormen tussentijdse discussies over

mogelijke overtredingen een hinderlijk oponthoud. De introductie van scheidsrechters geeft de sport meer status, maar stuit tegelijk veel traditionele frisbee-liefhebbers tegen de borst.

Het eerste jaar van de AUDL was turbulent. Naast diverse bescheiden opstartproblemen was er de terugtrekking van de Connecticut Constitution. CEO Ricci zag geen andere uitweg nadat het volledige kapitaal van het team was opgegaan aan de kosten van een rechtszaak tegen de AUDL. Ricci kwam in het geweer tegen de aankondiging van de league om de komende jaren teams te vestigen in Boston en New York. Volgens Ricci stond dit haaks op de afspraak die hij met de AUDL had gemaakt dat er geen teams zouden worden gevestigd in een straal van honderd mijl rond het stadion van de Constitution. Kort na de terugtrekking, kwamen beide partijen echter weer tot elkaar en trad de Constitution weer toe tot de AUDL.

De AUDL verwacht in enkele jaren uit te breiden tot een landelijke competitie met 48 teams

Klein stukje van de grote taart

De AUDL voorziet de komende jaren een snelle groei. In 2013 breidt zij uit naar het zuiden, in 2014 gaat de AUDL naar de westkust van de VS. Nieuwe teams kunnen zich voor 10.000 dollar inkopen in de AUDL. Belangstelling genoeg! Naast Boston en New York komen er teams in onder meer Seattle en Orlando. In 2013 sluit zich ook een Canadees team aan bij de AUDL. Toronto is traditioneel een frisbeemekka, met naar schatting 10.000 spelers. De Toronto Ultimate Club, de grootste amateurclub van de stad heeft maar liefst 3.500 leden. De AUDL verwacht in enkele jaren uit te breiden tot een landelijke competitie met 48 teams. Dit jaar was een belangrijke eerste stap. Op 11 augustus werden de Philadelphia Spinners de allereerste nationale kampioen van de AUDL.

De AUDL is een prachtig voorbeeld van Amerikaans sportondernemerschap.

Qua schaalgrootte vergelijkbaar met enkele Nederlandse topcompetities, maar wel volledig commercieel van opzet. Met veel aandacht voor marktontwikkeling en marketing. "Om het stadion vol te krijgen, richten wij ons niet op de 2.000 ultimate-spelers in de regio. Ons businessmodel is gericht op de honderdduizenden sportfans. Die willen we ook naar frisbeewedstrijden krijgen. We willen een klein stukje van die grote taart", aldus John Korber, general manager, coach en hoofdsout van de Connecticut Constitution. ●

Pieter Verhoogt is directeur van sporteconomisch adviesbureau Sport2B (www.sport2b.nl). Hij is tegens gastdocent sporteconomie aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.